

TOKI-IZENAK DIRALA-TA

INIĀKI MARTIARTU, BAKIO'KO ADISKIDEARI

ADISKIDE:

“Deia” izparringian irakurri dot “Bakio eta galipota” zure idaz-lan-txua eta zure zalantza mingarria da, udalariak erdeldundu diralako eta leku-izenak be euren erara erabiltzen dabezelako, izen jatorrak erabilli barik, eta albistari edo kazetariak be inguruko izen jatorrak zeintzuk diran arduratu bagerik, edozelan idatzi edo deiturak erabiltzen dabezelako.

Izen-jatorra da AXKADA, bai ATXAKADA dagoana eta kitu.

Bakio'ko leku-izenak oso-osoan euskaldunak dira. Orrexegaitik, adiskide, Bakio'ko ordartzearen izena be benetako izen zarra da, aspaldion izen ori emon ez arren Areaga deituta. Ondarreaga zala bere lenagoko izena agertu nai dautzut.

Dakizun lez, San Pelaio'n Urgitxi baserria egon zan eta nire aurretiko guraso zarrak angoak ziran eta euren jabetzako agiri baten agertuten da izen au: “Ondarreaga-ondoko soloa”. Gero nor egin zan jabe ez

dakigu. Baita nire aita be itxastar egin zan eta kito.

Gure aitaren ezpanetatik egundo be ez zan entzun “Area”, beti “ondarra”. Baita Bermeo'n be ba-egoan Ondarburu Errota, gero Atela esan jakona.

Ez dakit “ondarra” izena zergaitik galdu dan, Uribe-bazterra izan bear leuke orain Uribe-Kosta esaten jakonak be.

Euskaldunok alegindu gaitezan geure lekuko izenak erabiltzen eta ez dakianari irakasten, batez be orain irrati eta irrati-erakustetik euskalduntzat dagozan “berba-lapikoak” uste daben astakeriak eta erdelkeriak erabilliaz, jakintuntzat eta euskalduntzat azaltzen dirala.

Bai, ona izango litzake Euskaltzaindian dagozanak arduratuko balitzakez, baiña euren eguneroko opilla daukienez, piperrik be ez dira aleginduten euskereagatik.

Orri berau artuaz beste au esan bear dautzut: “Giza-Izti” edo “gizizti” itza barritzak daukala diño e Atu-

txa'tar Paul'ek eta Olazar'tar Martin'ek, itzulpen gaian. Ba, esan bear dautzuet bioi Bermeo'n Arane auzotegian etxe baten izena dala “Gizizti”, nire aitari entzuna gaiñera etxe orretako gizona jakitun aundia zala eta beti egoten zirala gazteak domeketan eta olako egunetan gizon orren gauzak entzuteko pozik, alan dala naiz olan dala.

Euskereak len be erabilli izan ditu izen jakintsuak, orregaitik “Gizizti” edo “Giza-Izti” (Antropologia) Muxika jaunak idatziriko iztegian ederto agertuten da berba edo itz ori, orregaitik diñot ba “2000mila ELKAR” eta beste “sasijakintsuok” euskereari españera sartzen aleginduten dirala, euskerearen maitasuna non daukien “berbalapiko” orreik ez dakielako, doazen bidean ezin ulertuta gelditu nazelako.

Geiago barik, agur. Urrengo batera arte, Euskerazaleak Alkarteko guztioi biotzez.

ETXEBARRIATAR'tar Isidor'ek

MEDEBALDE ETA JUAN LUIS ADISKIDEARI

Goikoetxea ta Arrieta'tar Juan Luis antxiñako adiskidea dot, berau eta beronen etxeokak be bai. Eta Medebalde izena daroan eta Alfontso Irigoien irasle izan eban taldearen arduradun da. Benetan Bizkaiearen alde, naizta atxeagaz izan. Ez nintzan ainbeste fidatuko Alfontso Irigoien'egaz, baiña uste dot Juan Luis adiskideak urak errotara eroango dauzala.

Juan Luis adiskideak Maixu-lana egin dau eta Ikastetxe Nagusian aurkeztu. Uste dot euskeraz egingo ebala, baiña ez dakit. Idazpurua beintzat euskeraz dago: “Dakigunetik ez dakigunera euskal diglosia irazian”.

Bizkaiera ala batua da arazoa eta bein bizkaiera eta beste bein batua erabilli bear dirala ulertu dot DEIA'n irakurri dodan albistean. Eta irakaskintzan ezagunetik ez-ezagunera joatea dala diño bidea, teorian beintzat. Eta praktikan? Etxeko euskaldunak eta ikastolakoak dagoz aurrez aurre.

Ez daukat nik arazo au iñoz konponduko dan itxaropenik. Zelako indarra dauken legeak eta legetiko bideak

eta ze makal aurkitzen diran berbalarien eskubideak! Beti esan dot nik, eta ikusi atzokoa ez dan Bilbao'ko Antropoloji-asteen idatzi nebana, lenengo umeak daroan euskerea bera landu bear dala. Eta onetan batera datorrela dirudi Juan Luis adiskidea. Eta geroago, bear ba'da, baturantza jo.

Baiña nork ipiñiko dautso katuari txiliña, kaskabela? Irakasle guztiak batuan oituta dagoz, Jauraritzak batua baiño besterik ez dau ikusten, telebistan ez da iñoz Bizkaieraz egiten, naizta iparralderako “Orena” ekinaldia sortu. Zer daukagu ba bizkaitarrok gure euskerea ainbeste gorrotatzeko? Ez ete gara gitxienez euskaldunik erdiak bizkaieraz berba egiten dogunok?

Noiz aldatuko eta da lege ori?

Biotzez agur, Juan Luis, eta zuk ekin. Eta atxea zer? Au kentzea errezagoa da, oraintsu telebista'n esan neban lez, ez da ezer be ikasi eta irakatsi bear, kendu eta kito! Dana askoz errezago!.

Olazar'tar Martin'ek